

امتحان درس فارسی دهم	به نام آنکه جان را فکرت آموخت	نوبت امتحان: خرداد ماه (نیم سال دوم)
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ : ۳ / ۳ / ۹۶
ردیف	سوالات	طراح : خشوعی

قلمرو ادبی و شعر حفظی ۵ نمره

۱	در عبارت « مشبه و مشبه به » را مشخص کنید . (۰/۵) « به نظر می رسید نقاب حزن انگیز ظلمت بر سر این کودک فرود آمده است . مشبه : مشبه به :
۲	بیت « که هم رزم جستی ، هم افسون و رنگ نیامد ز کار تو بر دوده ننگ » کدام زمینه حماسی را داراست ؟ (۰/۵)
۳	دو مورد از آرایه های عبارت رو به رو را بنویسید . « از او آن صفت می زاید و از من این صورت می آید . » (۰/۵)
۴	در عبارت شعری زیر « مجاز » را بیابید و مفهوم آن را بنویسید (۱) « ای مسافر دیرین بر روی خار و درد / ای چون ستاره فروزان »
۵	ردیف و قافیه را در بیت مشخص کنید . (۰/۵) « هدیه ها می داد هر درویش را تا بیابد نطق مرغ خویش را » ردیف : قافیه :

۶- شعر حفظی ۲ نمره

۱ -	هژیران جنگ آور روز کین
۲	فراز آمدند از کران فوج فوج
۳	دو بیت پس از بیت زیر را به ترتیب بنویسید . باز این چه رستخیز عظیم است؟! کز زمین بی نفخ صور ، خاسته تا عرش اعظم است

قلمرو فکری : ۸ نمره

۷	معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید (۲) الف) او وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند ب) بر سبیل تَلَطَّف جوابش باز داد و آن شخص مسلّم نداشت . پ) جمله عالم زین سبب گمراه شد کم کسی ز ابدال حق آگاه شد ت) بدانست کاویخت گرد آفرید مر آن را جز از چاره درمان ندید
۸	منظور از « پرنده های کاغذی » در عبارت « اسرا با این پرنده های کاغذی چند ساعتی را به سرزمین مادری سفر می کردند » چیست ؟ (۰/۵)
۹	در بیت « کار پاکان را قیاس از خود بگیر / گر چه ماند در نبشتن شیر و شیر » به چه علت مولوی توصیه می کند که نباید اعمالمان را با پاکان مقایسه کنیم . (۱)
۱۰	در بیت « تو را بهتر آید که فرمان کنی / رخ نامور سوی توران کنی » گوینده و مخاطب چه کسانی هستند ؟ (۰/۵) گوینده : مخاطب :
۱۱	تفاوت معنایی کلمه « آبدار » را در مصراع های رو به رو بنویسید . (۰/۵) « حالی آن لعل آبدار گشاد پیش آن ریگ آبدار نهاد » معنی « آبدار » مصراع اول : معنی « آبدار » مصراع دوم :
۱۲	مفهوم عبارت ها را بنویسید . (۱) الف) کمان را به زه کرد : ب) عنان را بیچید :
۱۳	در شعر « بگذار بوسه زخم بر شمشیری که در دستان توست / بگذار گرد و خاک قدم هایت را بر گیرم » (۰/۵) منظور از « بر گرفتن خاک قدم ها » چیست ؟
۱۴	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را معلوم کنید . (۱) الف) تأکید نویسنده در جمله « بدان کوش که به هر مُحالی از حال و نهاد خویش بگردی » ثبات در رأی و اندیشه است . ب) شاعر در بیت « دولتتم چون خدا پناهی داد / اینکم تاج و تخت شاهی داد » اقبال و خوشبختی را وابسته به سلطنت و حکومت می داند . پ) منظور نویسنده در جمله « دشمن برده ماشین است و تو ماشین را در خدمت ایمان کشیده ای » برتری ایمان بر سلاح های جنگی است . ت) بیت « گفتیم که بر خیالت راه نظر ببندم / گفتا که شبرواست او از راه دیگر آید » بیانگر چابکی و زرنگی روباهاى عاشق است .

۱۵	نوع ادبی (تعلیمی - غنایی) هر یک از ابیات را مشخص کنید. (۰/۵) الف) بلندی از آن یافت کو پست شد ب) گفتیم دل رحیمت کی عزم صلح دارد در نیستی کوفت تا هست شد . گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید .														
۱۶	مفهوم کلی عبارت « تا با خاک اُنس تگیری ، راهی به مراتب قرب نداری » را بنویسید . (۰/۵)														
قلمرو زبانی ۷ نمره															
۱۷	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید (۱) الف) مکاری از ما سی دینار می خواست . ب) سر و موی او از در افسر است . ب) چند خلنگ خشک به دست باد رانده می شدند. ت) طوطی اندر گفت آمد در زمان														
۱۸	کدام واژه در بیت رو به رو ، به معنی « که » آمده است ؟ (۰/۲۵) « دلیری کجا نام او اشکبوس همی بر خروشید، برسانِ کوس »														
۱۹	در عبارات زیر چهار غلط املائی وجود دارد. آن ها را بیابید و صورت درست آن ها را بنویسید. (۲) سفاحت و ابلهی بی تکلف و متواضع تمثیل وفاداری امارت و آبادانی غنا و توانگری وقاحت و بی شرمی مصلخ گرمابه جانوران و اشباح														
۲۰	نقش واژه های مشخص شده را بنویسید . (۰/۷۵) الف) ای ناتانائیل ، سر چشمه همه دردسرهاى تو گوناگونی چیزهاست . ب) رنج هیچ کس ضایع مکن .														
۲۱	هر یک از واژه های ستون « الف » با کدام مورد از ستون « ب » مرتبط است ؟ (در ستون « ب » دو مورد اضافه است .) شماره مناسب را از گروه « ب » انتخاب و در برابر معادل آن در گروه الف بنویسید . (۱)														
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">الف</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱ - مستغنی ()</td> <td>۱ - معادل معنایی باهوش</td> </tr> <tr> <td>۲ - تیمار داشتن ()</td> <td>۲ - تناسب با ترگ</td> </tr> <tr> <td>۳ - درع ()</td> <td>۳ - هم خانواده اغنیا</td> </tr> <tr> <td>۴ - مولع ()</td> <td>۴ - مترادف لطف</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵ - معادل معنایی مراقبت</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۶ - مترادف حریص</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	۱ - مستغنی ()	۱ - معادل معنایی باهوش	۲ - تیمار داشتن ()	۲ - تناسب با ترگ	۳ - درع ()	۳ - هم خانواده اغنیا	۴ - مولع ()	۴ - مترادف لطف		۵ - معادل معنایی مراقبت		۶ - مترادف حریص
الف	ب														
۱ - مستغنی ()	۱ - معادل معنایی باهوش														
۲ - تیمار داشتن ()	۲ - تناسب با ترگ														
۳ - درع ()	۳ - هم خانواده اغنیا														
۴ - مولع ()	۴ - مترادف لطف														
	۵ - معادل معنایی مراقبت														
	۶ - مترادف حریص														
۲۲	بیت چند جمله است ؟ (ب/۰/۵) « چرا رنجه گشتی ، کنون باز گرد هم از آمدن ، هم زدشت نبرد »														
۲۳	نوع ترکیب ها (اضافی - وصفی) را در هر مصرع مشخص کنید. (۰/۵) الف) کار پاکان را قیاس از خود مگیر ب) چون بسی ابلیس آدم روی هست. الف): ب):														
۲۴	زمان و نوع فعل « نالیده است » را بنویسید (۰/۵).														
۲۵	ساختمان واژه ها را (ساه ، مشتق ، مرکب یا مشتق مرکب) بنویسید . (۰/۵) الف) روسیاه : ب) مهر ورزان:														

به نام خدا

۹۶/۳/۳

زمان : ۶۰ دقیقه

آزمون درسی فارسی دهم کلاس

پاسخ نامه ۱- در عبارت « مشبه و مشبه به » را مشخص کنید . « به نظر می رسد نقاب هزن انگیز

قلمرو ادبی ۱- مشبه : ظلمت / مشبه به : نقاب ۲- ملی ۳- سجع - مجاز - جناس ۴- خار : رنج و سختی ۵- قافیه : درویش ، خویش / ردیف : را ۶- ۱- دلبران و مردان ایران زمین ۲- خروشان و جوشان به کردار موج ۳- گویا طلوع می کند از مغرب آفتاب ، / کاشوب در تمامی ذرات عالم است / ۴- گر خوانمش قیامت دنیا ، بعید نیست / این رستخیز عام که نامش محرم است

قلمرو فکری: ۷- الف) وضع مالی خوبی نداشت که به حال من رسیدگی کند . ب) به طریق مهربانی (با مهربانی) به او پاسخ داد اما آن فرد نپذیرفت . پ) همه اهل عالم به دلیل مقایسه و قیاس های نادرست گمراه شدند و کمتر کسی است که مردان حق را بشناسد و به مرتبه آنها پی ببرد . ت) گرد آفرید فهمید که گرفتار شده است و برای آن گرفتاری حيله ای به کار بست . ۸- نامه هایی که اسرا برای خانواده هایشان می نوشتند . ۹- زیرا بعضی از چیز ها مانند « شیر درنده » و « شیر خوردنی » از نظر ظاهر مثل هم هستند ، اما تفاوت زیادی دارند . ۱۰- گوینده : گرد آفرید / مخاطب : سهراب ۱۱- آبدار (مصراع اول) : درخشان / آبدار (مصراع دوم) : کسی که آب داشت . ۱۲- الف) کمان را آماده کرد . یا کمان را کشید . ب) اسب را نگه داشت (افسار را کشید) ۱۳- زودن خستگی از کسی ۱۴- الف) درست / ب) نادرست / پ) درست ت) درست ۱۵- الف: تعلیمی / ب : غنایی ۱۶- شرط راه یافتن به قرب الهی (ارتباط با پروردگار) افتادگی و فروتنی و ساده زیستی است .

قلمرو زبانی : ۱۷- الف) کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می دهد یا کرایه می کند . ب) نام گیاهی است ، علف جارو پ (درخور ، شایسته ، لایق ت) بلافاصله ، فوراً ۱۸- کجا ۱۹- سفاهت - عمارت - وقاحت - مسلخ ۲۰- الف) منادا - مسند / ب) مفعول ۲۱- ۱ (۳) / ۲ (۵) / ۳ (۲) / ۴ (۶) ۲۲- سه جمله : چرا رنجه گشتی ؟ / کنون هم از آمدن برگرد / هم از دشت نبرد باز گرد . ۲۳- الف) اضافی / ب) وصفی ۲۴- ماضی نقلی ۲۵- هر دو مورد مرکب